

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2568/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.III.20.430/2022/10. számú részítélete alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Kúria Pfv.III.20.430/2022/10. számú részítélete, valamint az ennek alapjául szolgáló Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.185/2021/8. számú részítélete és a Szolnoki Törvényszék 6.P.20.956/2019/30. számú részítélete alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert azok véleménye szerint sértik az Alaptörvény I. cikk (1)-(2) bekezdését, XV. cikk (1)-(2) bekezdését, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [3] 1.1. Az indítványozó keresetet terjesztett elő a Miskolci Törvényszék I. r. alperes és a Debreceni Ítéltábla II. r. alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt.
- [4] A Szolnoki Törvényszék 6.P.20.956/2019/30. számú részítéletével az indítványozó keresetét elutasította.
- [5] A másodfokon eljáró Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.185/2021/8. számú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének az I. r. alperessel szemben a Miskolci Törvényszék előtt P.21.375/2017/1. számon előterjesztett keresetlevélben megjelölt, a 23.P.21.358/2010. számú és a II. r. alperessel szemben a Pf.I.20.739/2013. számú eljárással kapcsolatos keresetet elutasító rendelkezését helybenhagyta. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.
- [6] A Kúria Pfv.III.20.430/2022/10. számú részítéletével a jogerős részítélet hatályában fenntartotta.

- [7] A felülvizsgálat tárgya kizárólag a jogerős részítélettel elbírált kereseti kérelem lehetett figyelemmel a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi. III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 270. § (2) bekezdésére. A Kúria nem érinthette a jogerős részítélet hatályon kívül helyező és új eljárásra utasító rendelkezéseit, mivel ezek tárgyában nincs jogerős ítéleti döntés.
- [8] A felperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt eljárásjogi rendelkezéseket annak alapulvételével kellett vizsgálni, hogy esetleges megsértésük az ügy érdemi elbírálására kihatott-e, mert a rPp. 275. § (3) és (4) bekezdése értelmében csak az ilyen eljárási szabálysértés alapoz meg felülvizsgálati kérelmet.
- [9] Az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3.) pontjához fűzött indokolás szerint a jogszabálysértés tartalmi körülírása keretében a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek szabad szöveges formában is meg kell fogalmaznia a jogerős ítélet általa sérelmezett és rendkívüli perorvoslatot megalapozó fogyatékoságát, amelyekkel kapcsolatban részletesen ki kell fejtenie a jogi álláspontját. E követelménynek nem felel meg meghatározott jogszabályi rendelkezések felsorolása, illetve azok idézése. Az ilyen jogszabálysértések vizsgálatára nincs mód, és ebbe a körbe tartozik a rPp. 252. § (2)-(3) bekezdésére és 253. § (2) bekezdésére történő hivatkozás.
- [10] A Kúria több döntésében levezette, hogy az Alaptörvény Nemzeti Hitvallás utolsó előtti bekezdése szerint az Alaptörvény a jogrend alapja, azonban a C) cikk (3) bekezdése, az R) cikk (2) bekezdése és a T) cikk (2)-(3) bekezdése alapján az Alaptörvény nem jogszabály. A Kúria nem vizsgálhatja, hogy a jogerős ítélet sérti az Alaptörvénynek a felülvizsgálati kérelemben megjelölt rendelkezését, mert erre kizárólag az Alkotmánybíróság jogosult az Alaptörvény 24. cikk bekezdés d) pontja alapján.
- [11] A felülvizsgálat tárgya a jogerős ítélet (jelen esetben a jogerős részítélet). Minden olyan felülvizsgálati hivatkozás, ami az elsőfokú, nem jogerős ítéletet érinti, a felülvizsgálati eljárásban - így a rPp. 105. § (4) bekezdésének felhívása - figyelmen kívül marad.
- [12] A felperes egy általa indított perrel összefüggő kártérítés és sérelem díj iránti pert kezdeményezett az eljáró bíróságokkal szemben, ezért a követelését alátámasztó bizonyítékok rendelkezésre bocsátása őt terhelte [rPp. 164. § (1) bekezdés], az okirati bizonyítékok csatolására a rPp. 121. § (2) bekezdése értelmében már a keresetlevél előterjesztésével egyidejűleg köteles volt. Ennek elmulasztása a felperes terhére esik. Nincs ugyanis akadálya, hogy a felperes az általa kezdeményezett előzményi per irataiból másolatot kérjen, és azokat csatolja. Az okirati bizonyítékok beszerzésének nem kizárólagos módja az előzményi iratok bíróság általi bekérése.
- [13] A bíróság a per eldöntéséhez szükséges tények megalapítására rendel el bizonyítást [rPp. 163. § (1) bekezdés], a kereset és az ellenkérelem keretei közötti döntés szempontjából releváns tényeket állapítja meg [rPp. 206. § (1) bekezdés]. Az ítélet indokolásában röviden kell előadni a megállapított tényállást [rPp. 221. § (1)

bekezdés], és ez független attól, hogy a felperes mely tények, adatok rögzítését tartaná kívánatosnak. Nem követelmény, hogy az ítélet felsorolásszerűen tartalmazza a beszerzett iratokat. Minden esetben, amikor a tényállás valamely irat tartalmát rögzíti, értelemszerűen a bíróság a tényállást az adott irat tartalmára alapozza, ennek külön megjelölése, felsorolása szükségtelen. Ide tartozik, hogy a felülvizsgálati kérelem nem tartalmazza, mely releváns tény megállapítása maradt el. A felperes különböző bizonyítási indítványait jelölte meg, amelyek elutasítását a jogerős ítélet megindokolta, és ez megfelel a rPp. 221. § (1) bekezdés utolsó mondata szerinti előírásnak.

- [14] A felperes lényegében kártérítési igényként érvényesítette az előzményi perben álláspontja szerint neki járó perköltség meg nem ítéletét. A bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránti per nem megengedett eszköze annak, hogy a fél a részvételével lefolytatott perben meghozott döntés felülvizsgálatát igényelje, nem minősül a perrendi szabályokon felül álló jogorvoslati eljárásnak, így nem szolgálhat arra sem, hogy az előzményi perben alaptalannak talált perköltségigényt kártérítés címén a fél a bíróságtól követelje. Ebből következően a jogerős ítélet nem sérti a rPp. 75. § (1) bekezdését, 77. §-át, 78. § (1) bekezdését, 79. § (1) bekezdését, 81. § (1) bekezdését.
- [15] A felperes nem sérelmezheti, hogy a bíróság által beszerzett iratokról nem kapott külön tájékoztatást, ha egyébként azok ismertetése a tárgyaláson megtörtént, ezáltal nem sérült a rPp. 3. § (6) bekezdése.
- [16] A tisztességes eljárás a perben meghatározott garanciák biztosítását jelenti, melyek között szerepel a bírósághoz fordulás joga, a törvényes bíróhoz való jog, a jogorvoslathoz való jog, az eljárás nyilvánossága, valamint az eljárás időtartama. A felperes számára vitán felül biztosított a bírósághoz fordulás joga. Azzal kapcsolatban a felperesnek nem volt észrevétele, hogy az általa kezdeményezett per nem a törvényes bíró előtt folyt volna le. A felperes részére biztosított volt a jogorvoslati joga, azt minden esetben igénybe is vette. Úgy szintén nem volt azzal kapcsolatban értékelhető nyilatkozat, hogy az eljárás ne lett volna nyilvános, és a bíróság nem törekedett volna az ésszerű határidőn belüli ügyintézésre. Önmagában az, hogy a bíróság egyes felperesi indítványokat nem teljesít, mert azokat úgy ítéli meg, hogy nem szolgálják az ügy érdemi feltárását, vagy a bíróság a felperes számára kedvezőtlen döntést hoz, nem jelenti a tisztességes eljárás sérelmét. A felperes minden általa megvalósulni vélt eljárási szabálysértést a tisztességes eljárás elve megsértésének is tekint, jóllehet a kettő nem feleltethető meg egymásnak.
- [17] Értelmezhetetlen a felülvizsgálati kérelem azon része, amely a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítására vonatkozó rendelkezés elmaradását sérelmezte (rPp. 130. § (1) bekezdés j) pont, 132. § (1) bekezdés, 95. § (2) bekezdés), mindazonáltal nincs akadálya annak, hogy a hatályon kívül helyezéssel érintett kereseti kérelmei

tekintetében – ha a felperes már nem kívánja a bíróság döntését – az ezzel adekvát nyilatkozatát megtegye.

[18] Mivel a jogerős részítélet megfelelt a jogszabályoknak, azt a Kúria a rPp. 271. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[19] 1.2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria Pfv.III.20.430/2022/10. számú részítélete, valamint az ennek alapjául szolgáló Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.185/2021/8. számú részítélete és a Szolnoki Törvényszék 6.P.20.956/2019/30. számú részítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert azok véleménye szerint sértik az Alaptörvény I. cikk (1)-(2) bekezdését, XV. cikk (1)-(2) bekezdését, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.

[20] Az indítványozó szerint a bíróságok megsértették a rPp. több rendelkezését, különösen a rPp. 2. § (1) bekezdésében és az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogot. Állítása szerint a másodfokú ítélet rendelkező része és indokolása nincs összhangban, nem egyértelmű, hogy a bíróság a kereset mely részéről hozott határozatot, mi alapján hagyta helyben az elsőfokú ítéletet és utasította új eljárásra az elsőfokú bíróságot. Véleménye szerint érdemben nem került sor kereseti kérelmei és felülvizsgálati kérelme elbírálására. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem bírálta el a határidő hosszabbítás iránti kérelmét. Álláspontja szerint az első- és másodfokú bíróság nem adott tájékoztatást a bizonyításra szoruló tényekről és a bizonyítási teherről. Az első- és a másodfokú bíróság nem tájékoztatta arról sem, hogy milyen iratokat szerzett be és ezekre vonatkozóan nem biztosított megfelelő időt a nyilatkozattételre. Az első- és másodfokú bíróság a per érdemi eldöntéséhez szükséges bizonyítási eljárást nem folytatta le, nem megfelelően állapította meg a tényállást, nem kellőképpen indokolta meg a döntéseket. A bíróságok az indítványozónál felmerülő perköltségről nem határoztak, az eljárás teljes iratanyagát nem szerezték be, a részítéletek iratellenesek. Kifogásolta, hogy a lényeges eljárási szabálysértések ellenére a Kúria nem helyezte hatályon kívül a jogerős határozatot és az első- vagy a másodfokú bíróságot nem utasította új eljárásra és új határozat hozatalára.

[21] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben foglalt befogadhatósági feltételeknek.

[22] Az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt az indítványozó határidőben nyújtotta be. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét (Abtv. 27. §), az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [I. cikk (1)-(2) bekezdés, XV. cikk (1)-(2) bekezdés, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdés], a támadott jogerős bírói döntést (Kúria Pfv.III.20.430/2022/10. számú részítélete), továbbá

kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, valamint jogosultsága és érintettsége egyértelmű, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztett elő alkotmányjogi panaszt.

- [23] A befogadhatóság további feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [24] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján csak az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének eszköze. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény megsértett rendelkezéseként jelölte meg – többek között – az I. cikk (1)-(2) bekezdését. Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében azonban az Alaptörvény I. cikke az állam kötelezettségeit határozza meg az alapjogok védelme és biztosítása érdekében, és nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot, így ezen bekezdések vonatkozásában nincs helye alkotmányjogi panasznak {3163/2023. (IV. 6.) AB határozat, Indoklás [15]}.
- [25] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének *b*) pontja alapján az indítványnak az alkotmányjogi panasz esetén meg kell határoznia az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének a lényegét, az *e*) pontja értelmében pedig nem elegendő az Alaptörvény egyes rendelkezéseire hivatkozni, az indítványban meg kell indokolni, hogy az Alaptörvény egyes felhívott rendelkezéseit a megsemmisíteni kért döntés miatt és mennyiben sérti. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében meghatározott feltételeknek, mert az Alaptörvény XV. cikk (1)-(2) bekezdésével és XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást, érdemben elbírálható érvelést arra vonatkozóan, hogy a támadott részítélet miként sérti ezeket az Alaptörvényben biztosított jogokat. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság ezért ezen alaptörvényi rendelkezések vonatkozásában nem folytatott le érdemi vizsgálatot. {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]; 3254/2023. (VI. 9.) AB végzés, Indokolás [34]}
- [26] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [27] Az Alkotmánybíróság az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével, a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben előadott érveivel kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [28] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d*) pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi

jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor. {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]} Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon. {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]} A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat. {3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [20]} „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga (...) nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti „szuperbíróság” szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {3325/2012. (XI. 12.) Ab végzés, Indokolás [14]}

- [29] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasa valójában a bírósági döntések felülbírálatára irányul. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozó panasa egészében nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdésekre vonatkozik, az eljáró bíróságok tényállás-megállapításának, bizonyíték értékelésének, valamint jogértelmezésének és jogalkalmazásának helytállóságát vitatja és a támadott részítéletben foglalt döntést magát, annak hátrányos voltát tekinti alapjogi sérelemnek a döntés Alkotmánybíróság általi megváltoztatása érdekében.
- [30] Az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy az indokolási kötelezettség konkrét ügyben történő megsértésének kételye sem merült fel, a bíróságok részítéleteikben számot adtak az érdemi döntést alátámasztó lényeges érvekről. Az alkotmánybírósági gyakorlat szerint „a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [38]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az Alkotmánybíróság itt is hangsúlyozza, hogy önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.
- [31] Mindezek alapján az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban felvetett aggályok a támadott bírói döntés érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé, mert az indítvány nem tartalmaz olyan érvet, amelyet alapvető

alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését.

[32] 3. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. § *a)* bekezdésében, 52. § (1b) bekezdésében és 29. §-ában meghatározott törvényi feltételeknek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. június 4.

Dr. Horváth Attila s.k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s.k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s.k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s.k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s.k.,
alkotmánybíró